Lietas Nr. A420270614
Lietas arhīva Nr. A42-02706-14/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 28.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Aija Pāvele,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga atzinuma izdošanu par medicīnisko indikāciju speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai saņemšanai.

Aprakstošā daļa

[1] 2014.gada 13.martā /pers. A/ (turpmāk – pieteicējs) iesniedza iesniegumu Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijā (turpmāk - Komisija), ar kuru apstrīdēja Komisijas 2014.gada 21.februāra atzinumu Nr.30-2014-1066-A un lūdza viņam izsniegt invalīdu stāvvietu izmantošanas karti.

Komisijas ārsta eksperta 2014.gada 25.martā sastādīja atzinumu Nr.12-2014-40-A (turpmāk - Atzinums), kurā konstatēts, ka pieteicējam nav medicīnisko indikāciju speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai saņemšanai.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 9.aprīlī saņemts pieteicēja pieteikums par labvēlīga atzinuma izdošanu par medicīnisko indikāciju speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai saņemšanai.

Pieteicējs pieteikumā norāda, ka viņam piešķirta III grupas invaliditāte, ir veselības problēmas ar muguru, kā rezultātā ļoti sāp kājas, ir apgrūtināta pārvietošanās, līdz ar to pieteicējs vairāk izmanto personīgo auto. Pieteicējs norāda, ka ir maznodrošināta persona un pārtiku cenšas iegādāties Centrāltirgū, kur ir problēmas novietot automašīnu, jo nevar atļauties maksas stāvvietu pakalpojumus, bet bezmaksas stāvvietas atrodas pārāk tālu.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 6.jūnijā saņemts Komisijas paskaidrojums par pieteikumu. Komisija pieteikumu neatzīst un papildus norāda, ka ekspertīzes gaitā konstatētie funkcionālie traucējumi neatbilst 2010.gada 28.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1209 „Noteikumu par prognozējamas invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, termiņiem un kārtību" 5.pielikuma „Medicīniskās indikācijas personai ar invaliditāti speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās" 1.-23.punkta nosacījumiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Lietā izšķirams jautājums, vai pieteicējam ir konstatējamas medicīniskās indikācijas transporta izdevumu kompensēšanai, un vai tādējādi pieteicējam ir piešķirams speciālā transporta pabalsts. Tātad lietā ir risināms jautājums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu jeb par labvēlīga Komisijas atzinuma izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu noteiktas medicīniskās indikācijas speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai saņemšanai.

[8] Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies. Ja tiesa norāda uz kādu obligātu apstākli, kuram būtu jābūt, bet kurš konkrētajā gadījumā nav iestājies, tiesa var noraidīt prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, arī neanalizējot, vai ir iestājušies pārējie tiesību normā minētie apstākļi. Konstatējot, ka kāds labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikums nav iestājis, tiesai nav pamata apmierināt prasījumu *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-118 10.punktu).*

Kā atzīts administratīvo tiesu praksē *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 11.decembra spriedumu lietā Nr.SKA-345/2009),* gadījumā, ja tiesa izskata pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai jāvērtē tie tiesiskie un faktiskie apstākļi, kas pastāvēja līdz lietas izskatīšanas pabeigšanai (gadījumā, ja lieta izskatīta mutvārdu sēdē – līdz brīdim, kad tiesa aiziet taisīt spriedumu), izņemot gadījumus, ja pieprasītais labums ir saistīts ar konkrētu laika periodu vai ja tiesību normas grozījuma gadījumā pārejas noteikumos ir atrunāts citādi (*sal. Kopp F.O., Schenke W.R. Verwaltungsgerichtsordnung. Komentar. 13.Aufl. München: Verlag C.H.Beck, 2003, S. 1331.-1332.*; *Wolf H.A., Decker A. Verwaltungsgerichtsordnung (VwGO), Verwaltungsverfahensgesetz (VwVfG). Studienkommentar, München: Verlag C.H.Beck, 2005, S.400.-401.*).

No minētā tiesa secina, ka sākotnēji nepieciešams noskaidrot, vai uz brīdi, kad pieteicējs vērsās Komisijā ar prasījumu par speciālā transporta pabalsta piešķiršanu, pastāvēja normatīvajos aktos noteiktie kritēriji šāda pabalsta piešķiršanai.

[9] Kritēriji speciālā transporta pabalsta saņemšanai noteikti Ministru kabineta 2010.gada 28.decembra noteikumos Nr.1209 „Noteikumi par prognozējamas invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, termiņiem un kārtību" (turpmāk – Noteikumi Nr.1209).

Šo noteikumu 10.1.1.apakšpunkts noteic, ka Komisijas amatpersona, pamatojoties uz personas ar invaliditāti ekspertīzes aktu, sniedz atzinumus par medicīniskajām indikācijām speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai atbilstoši šo noteikumu 5.pielikumā minētajiem kritērijiem. 5.pielikumā „Medicīniskās indikācijas personai ar invaliditāti speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās" ir uzskaitīti kritēriji, pastāvot kuriem, Komisija sniedz atzinumu par to, ka personai ir konstatējamas medicīniskās indikācijas speciālā transporta pabalsta piešķiršanai.

Pieteikumā norādīts, ka pieteicējam ir veselības problēmas ar muguru, kā rezultātā ļoti sāp kājas un ir apgrūtināta pārvietošanās. Pieteicējs nav norādījis, kādam Noteikumos minētajam kritērijam viņš atbilst. No 2014.gada 25.marta atzinuma Nr.12-2014-40-A secināms, ka III invaliditātes grupa pieteicējam noteikta sakarā ar pārciestu miokarda infarktu, veikto angioplastiju, difūzo mugurkaula spondilozi, norisošu ar sāpju sindromu un mēreniem gaitas un statikas traucējumiem.

Ievērojot minēto, tiesa vispirms noskaidros, vai pieteicējam noteiktās diagnozes atbilst Noteikumu Nr.1209 5.pielikumā minētajām.

[8] Noteikumu Nr.1209 5.pielikumā tieši uzskaitītajos kritērijos nav minētas pieteicējam noteiktās diagnozes, tādēļ pārbaudāms, vai pieteicēja veselības stāvoklis atbilst kritērijam „šajā pielikumā neminētas citas slimības, kuras rada izteiktus kustību un gaitas traucējumus".

2014.gada 11.februāra ekspertīzes aktā *(lietas 29.lapa)* kā pamatdiagnoze pieteicējam norādīts – vecs miokarda infarkts 2001.g., angioplastija 2003.g., HSM II pak., arteriāla hipertensija, gastroezofagīts. Kā blakusdiagnoze – mugurkaula izplatīta spondiloze, spondiloartroze ar mēreniem gaitas un statikas traucējumiem. Ārsta eksperta fizikālās un funkcionālās izmeklēšanas datos norādīts, ka pieteicējs pārvietojas ar spieķīša palīdzību, brīvi, ir viegli kustību ierobežojumi ceļa locītavās un mugurā.

Ģimenes ārstes /pers. H/ nosūtījumā uz veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisiju nav norādes uz esošiem izteiktiem kustību vai statikas traucējumiem. Neirologs norādījis, ka pacients sūdzas par sāpēm jostas krustu daļā ar izstarojumu uz abām kājām. Secināts, ka ir sāpes kaulu daļā, aktīvās kustības ierobežotas, gaitas statikas traucējumi – centrālā kanāla stenoze L_3 L_4, L_4 L_5 līmenī. Deģeneratīvas izmaiņas sakroileālajās locītavās, pastāvīgs sāpju sindroms. Sāpes kakla daļā ar vestibulopātiju, PAH (pulmonālā arteriālā hipertensija) mērena.

No minētā secināms, ka ne pieteicējam uzstādītās diagnozes, ne cita šajā ekspertīzes aktā vai ģimenes ārsta izrakstā no ambulatorās pacienta kartes minētā informācija nesatur norādes attiecībā uz to, ka pieteicējam būtu konstatējami izteikti kustību vai līdzsvara traucējumi. Tādējādi atzīstams, ka pieteicējam ir mēreni ierobežoti kustību traucējumi.

[9] Rezumējot minēto, tiesa secina, ka medicīniskā dokumentācija, uz kuras pamata Komisija izskatīja pieteicēja lūgumu par speciālā transporta pabalsta piešķiršanu pieteicējam un uz kuras pamata šādu lūgumu noraidīja, nesatur norādes par to, ka pieteicējam ir izteikti kustību vai līdzsvara koordinācijas traucējumi, kuru dēļ pieteicējs nav spējīgs vai tam ir izteikti apgrūtinātas vai ierobežotas iespējas pārvietoties patstāvīgi, kas būtu par pamatu pieteicējam speciālā transporta pabalsta piešķiršanai atbilstoši Noteikumu Nr.1209 5.pielikumam. Tādējādi jāatzīst, ka, konstatējot labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumu neesību, tiesai nav tiesiska pamata apmierināt prasījumu.

[10] Pieteicējs nav apstrīdējis, ka ekspertīzes aktā nebūtu fiksētas kādas pieteicēja sūdzības. Pēc būtības pieteicējs nepiekrīt ārstu ekspertu novērtējumam, secinot, ka viņam piemītošie veselības traucējumi ir mēreni, nevis smagi. Pieteicējs uzskata, ka viņa veselības traucējumi ir smagi.

[11] Tiesa norāda, ka invaliditāte un invaliditātes grupa tiek noteikta, par pamatu ņemot konkrētās personas spēju integrēties sabiedrībā, kā arī darba un sevis apkopšanas spējas atkarībā no fizisko un psihisko spēju ierobežojuma. Pieteicējam konstatēto funkciju traucējumu pakāpes raksturojums, proti, vai traucējumu pakāpe ir raksturojama kā „mēreni izteikta" vai „izteikta", lielā mērā balstās uz Komisijas ārstu-ekspertu profesionālo pieredzi, kas veidojusies, salīdzinot un savstarpēji izvērtējot vairākus līdzīgus gadījumus. Tiesai nav pamata apšaubīt šo vērtējumu, jo no lietas materiāliem un pieteicēja pieteikuma neizriet, ka Komisijas ārsta - eksperta vērtējums balstīts uz nepilnīgu vai neobjektīvu informāciju. No lietas materiāliem var secināt, ka pieteicējs 2014. gada 11.februāra ekspertīzē izmeklēts klātienē, fizikāli, kas, tiesas ieskatā, ārstam ekspertam ļauj daudz objektīvāk novērtēt personas veselības stāvokli, salīdzinot ar situāciju, ja ekspertīzi veic tikai, pamatojoties uz medicīniskajiem dokumentiem.

[12] No Invaliditātes likuma 8.panta pirmās daļas izriet, ka Komisijas ārstiem ekspertiem nepieciešami ārsta-eksperta sertifikāti. Tas nozīmē, ka ārsti ir augsti kvalificēti speciālisti darbspēju ekspertīzes jomā. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt ārsta eksperta secinājumus, ka pieteicēja veselības traucējumi atbilst III invaliditātes grupas noteikšanai (funkcionālie traucējumi ir mēreni izteikti). Šādos apstākļos tiesai nerodas šaubas par ārsta-eksperta izdarīto secinājumu.

[13] Pieteicējs nav norādījis uz tādiem objektīviem medicīnisko izmeklējumu datiem, no kuriem izrietētu, ka pieteicēja funkciju traucējumi būtu raksturojami drīzāk kā izteikti, nevis mēreni izteikti. No lietā esošajiem pierādījumiem arī nav konstatējams, ka pieteicēja integrācija sabiedrībā bez sociālās palīdzības ir ļoti ierobežota un ka darba un sevis apkopšanas spējas pieteicējam ir ierobežotas, nevis mēreni ierobežotas. Tiesa neapšauba to, ka pieteicējam esošās veselības problēmas rada grūtības pilnvērtīgi veikt ikdienas aktivitātes. Taču tiesas ieskatā tas pats par sevi neliecina, ka pieteicēja integrācija sabiedrībā bez citu palīdzības ir ļoti ierobežota un ka darba un sevis apkopšanas spējas pieteicējam ir ierobežotas vairāk nekā mēreni.

[14] Ņemot vērā, ka tiesa nav konstatējusi pieteicēja atbilstību kritērijiem, kas būtu par pamatu Komisijas atzinuma, ar kuru pieteicējam tiktu noteiktas medicīniskās indikācijas speciālā transporta pabalsta saņemšanai, izdošanai, tiesa atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga atzinuma izdošanu par medicīnisko indikāciju speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai saņemšanai.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Pāvele